

NOVA GORICA: Vodji predstav SNG Nova

Gorica - Kaja Trkman in Marino Conti

Skriti vodja iz ozadja

Za september se spodobi, da smo izobraževalni. Pred vrati je nova gledališka sezona, na sporedu so uspešnice iz prejšnjih sezon in zanimiva gostovanja. V Novi Gorici se pripravljata dve novi predstavi - George Kaplan in Umirajoči bog Triglav ter na Poljskem Najboljša evropska predstava, ki bo na domačem odru zaživela aprila. Igralci že vadijo premike in besedila, režiserji po svojih zamislih ustvarjajo predstave in vodje predstave jim stojijo ob strani.

Vodja predstave (tudi inspicient) je režiserjeva desna roka, si zapisuje vsa njegova navodila, zahteve, koordinira igralce in celotno tehnično ekipo. Skrbi za kakovost predstave in izpolnjevanje vseh pogojev za dobro delo. Med predstavo kliče na oder igralce in tehnične delavce, ko so na vrsti. Več informacij o poklicu in zakulisnem delu pa v dvojnem intervjuju razkrivata vodji predstav SNG Nova Gorica - Kaja Trkman in Marino Conti.

Koliko let opravljata delo inspicienta v SNG Nova Gorica?

Kaja: "Kmalu bo deset let. Pred zaposlitvijo sem z gledališčem sodelovala na različne načine."

Marino: "V gledališču delam dvajset let, od tega sem deset let inspicient."

Sola za inspicienta v Sloveniji ne obstaja. Kakšna znanja in sposobnosti so najpomembnejša za delo?

K: "Da si hkrati odcizen in umiren ter da v ključnih trenutkih povezuješ vse sodelavce, ki sodelujejo pri predstavi."

M: "Prilagodljivost različnim okoliščinam."

V gledališču poteka priprava predstave (ali študij) dva meseca. Kako?

K: "Vse se začne v bralni sobi, kjer igralci berejo besedila, pilijo jezik, razglabljajo o dramskih osebah, dogajanju. Po nekaj tednih se preselimo na prazen oder, kjer se igralci po režiserjevih navodilih že premikajo po njem. Počasi se dodaja scena, rekviziti, glasba, kostumi ..."

M: "Potem se že bližata generala in premiera, ko mora biti vse usklajeno in pripravljeno za prihod gledalcev."

Kdaj je vloga inspicienta najpomembnejša?

K: "Proti koncu, ko se stvari počasi sestavljajo in je treba uskladiti vse sektorje, da predstava poteka utečeno."

M: "Se strinjam. Takrat se ne učijo samo igralci, ampak tudi vodja predstave in celotni tehnični sektor. Inspicient je najpomembnejši vsakokrat, ko gre kaj narobe."

Zanima me, kaj je najbolj presenetljiva naloga, ki jo opravljata, pa gledalci ne bi nikoli rekli?

K: "To, da lahko s kamerami spremljam gledalce, kaj počnejo med predstavo (smeh)."

M: "Gledalci večinoma mislijo, da igralci kar pridejo na oder in se zgodi vse samo od sebe. Vodja predstave je tisti, ki zbere vse sodelavce, preveri, če so pripravljeni za začetek predstave in na svojih mestih. Ko so vsi usklajeni, se predstava lahko začne. Igralci niso ves čas na odru, zato jih je treba poklicati za vstop na oder. Vedno moram biti pozoren."

Po kateri predstavi si bosta najbolj zapomnila lansko sezono?

K: "V dobrem ali slabem (smeh)? Najbolj stresna za vse je bila nedvomno Nenadoma, reka. Tista, ki pa bi jo rada izpostavila, je vse-kakor Pet vrst tišine. Študij je kljub vsem zapletom, boleznim in vskoku v zadnjem trenutku potekal umirjeno, a kreativno in tečajno. Ko na koncu vse štima, smo vsi zadovoljni."

M: "Zapomnil si bom Mojstra in Margareto, ki je tehnično izjemno zahtevna in ima velikansko igralsko zasedbo."

Kaj gre lahko pri predstavi narobe, pa gledalci tega ne opazijo?

K: "Ojoj, marsikaj. Raje ne bi naštevale, ker bodo gledalci potem bolj pozorni."

M: "Tehnologija lahko vedno zataji. Več tehnologije kot uporabljamo pri predstavi, več je lahko tudi tveganj, da bo šlo kaj narobe. Lahko so težave z mehanizmi, vleki, s sceno, z rekviziti ... Nenazadnje je lahko tudi kaj narobe z igralci, saj so samo ljudje. Zato pa je tu vodja predstave, da vse preverja in hitro

vskoči, če se pojavi težava. Se pa tovrstne zadeve redko dogajajo."

Nam lahko zaupata eno zanimivo gledališko anekdoto, dogodbivščino?

K: "Lahko delim en lep spomin. Preden sem šla na poročniški dopust, me je nekdo od igralcev takratnega študija predstave Ekshibicionist poklical na oder z resnim glasom, da sem se kar ustrašila, kaj sem narobe naredila ... Pa sem pritekla in čakalo me je prese-nečanje, in sicer slastna torta."

M: "Ko sem začel z delom inspicienta, sem prevzel predstave mojega predhodnika Simona Kovarčiča. Med drugim sem prevzel tehnično zelo zahtevno predstavo Čarovnik iz Oza, ki je prej nisem poznal. Prvič sem jo vodil na gostovanju v Ljubljani, ko smo tekmovali na festivalu Zlata paličica. Na gostovanje smo se odpravili po močni burji. Vozili smo se zelo počasi in že precej zamujali. Med potjo me pokliče naš odrski mojster, ki z ekipo tehnikov tudi ni vedel čisto nič o tej predstavi, ker je pri njej po navadi sodelovala druga tehnična ekipa. Popoln šok! Oni so računali name, jaz pa na njih. Imeli smo sicer vse zapiske, ampak znajdi se, če se moreš. Ko smo prišli v Ljubljano, smo po naključju srečali režiserja predstave Miho Goloba. Potem smo nekaj poskušali, popravljali, se usklajevali, nakar je sam režiser obupal in rekel, da če to speljemo, smo dobri. Izpeljali smo in dobili glavno nagrado."

S predstavami gresta tudi na gostovanja po Sloveniji in v tujino.

Kaja, maja ste bili na Kosovem s Petimi vrstami tišine, Marino, vi pa v Novem Sadu z 52 Hertzi. Kako poteka delo na gostovanjih?

K: "Na terenu ni nikoli kot doma,

vedno so prisotna prilagajanja - tako odrska kot tudi igralska. Na primer na Kosovu nismo imeli praktikablov in morali smo prilagoditi sceno in nato je režiserka prerežirala predstavo na licu mesta."

M: "Za igralce in celotno tehnično ekipo so gostovanja vedno zahtevna. A mi se vedno potrudimo, da zgleda vse točno tako kot pri nas."

Najbrž je tudi nekaj časa za druženja in spoznavanja novih ljudi ter ustvarjalcev.

K: "Na terenu se malce več družimo. Smo bolj povezani, si kaj več povemo ... Če je le mogoče in če je čas, si z veseljem ogledam znamenitosti, kakšen muzej in začutim utrip kraja, v katerem gostujemo."

M: "Prepotovali smo veliko držav, vsaka pusti svoj pečat. V spominu rini vedno ostanejo ljudje, ki jih spoznam."

ANIKA VELIŠČEK

Vodji predstav SNG Nova Gorica, Kaja Trkman (desno), Marino Conti in dramaturginja Martina Mrhar po premieri Božične pesmi

Foto: SNG NG/David Verlič

Kaja Trkman po premieri z Arjano Rogelja, večkrat nagrajeno šepetalko SNG Nova Gorica

Foto: SNG Nova Gorica/David Verlič